

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus III. De Procurationibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

ab onere *subsidii*; totum subsidium præstat Rector beneficii; præsumitur autem hæc immunitas, si eam assignet in alimentis; hæc enim immunitas sunt à Contributionibus; sic Azor cit. *§. si queras*. Quoniam autem quandoque causa communis pietatis eriguntur domus hospitales, de his etiam queri potest, an Episcopus jure ab illis exigere possit subsidium? *v. 1. posse*, si habeant titulum beneficii Ecclesiastici. 2. non posse, si sine auctoritate Episcopi erecta sint, quia sic sunt domus laica; 3. si erecta sint auctoritate Episcopi, & sint hospitalia Ecclesiastica, non tamen beneficia, probabilius est, non posse; nam solum *ius visitandi* non facit *ius exigendi* subsidium; cum etiam hospitalia laica, saltem post mortem Fundatoris, visitare possit Episcopus, quando in ipsa fundatione non exclusus est, ut notat Puring de *Relig. domib. n. 26.* & tamen ab illis subsidium exigere non possit.

3461 Quæstio altera est unde solvendum sit hoc subsidium? *v. quod tantum ex fructibus beneficiorum Ecclesiasticorum*; non autem ex distributionibus quotidianis; nam hæc, nomine fructuum, seu reddituum Ecclesiasticorum non veniunt, teste Barbol. de *offic. Episcopi alleg. 84. n. 44. per fructus* autem intelliguntur redditus, quos Clerici percipiunt ex suis beneficiis; & sub his non venire distributiones quotidianas, de quibus fit mentio c. *licet de præbend. & vocantur manualia beneficia c. olim. de verbor. signific. item victulia c. de cætero. de cleric. non resid.* sunt portiones, quæ debentur quotidie Clericis beneficiariis eò, quod statim horis interfint officii divinis. Unde nomen habent ex eo, quod pro certarum horarum varietate in singulos quotidie distribuuntur, ita, ut qui Missæ interest, certam sibi fructuum portionem vendicat; qui matutinis, aliam certam; & sic de reliquis, ita tradit Pereyra in *Elucid. n. 1310. §. obventionum*, ubi distinguit has à distributionibus simpliciter, dicens: *distributionum* appellatione absolute venire anniversaria defunctorum, ut tenet Moneta tract. de *distrib. p. 1. q. 3. n. 12.* Secus *distributionum* appellatione, ut docet Tuschus tom. 2. lit. *D. conclus. 511. num. 2.* quid quid in oppositum dicant multi apud Barb. *appell. 75. num. 2.* Quotuplices

sunt hujusmodi distributiones? late explicat Azor *p. 2. lib. 7. quæst. 3.*

Ex his de dicitur, hoc subsidium solvendum esse ex Capellanis, quæ sunt beneficia Ecclesiastica, non autem debentur ex Capellania Laica, licet possideatur à Clerico; quia ejus proventus non sunt redditus *Ecclesiastici* per se, sed tantum per accidens, ratione personæ, ut not. Castropal. *22. 13. D. 1. p. 6. num. 1.* nam alias ex omnibus bonis vinculatis, ratione Missarum, deberetur subsidium, licet non sint bona ullius Ecclesiæ. 3. debentur ex Capellanis Ecclesiasticis etiam ad nutum amobilibus (quia earum bona sunt per se Ecclesiastica, seu verè sunt bona Ecclesiæ) esto fundator dispoverit, ne solvatur subsidium, sic Garcia apud Castropal. cit.

ARTICULUS III.

De Procuracionibus.

3462 Tertia pars Rubricæ hujus tituli est de *procuracionibus*, quo nomine veniunt ex expensæ, quæ præstari debent illis Prælati, quibus ex officio incumbit visitare Ecclesias, sive seculares, sive Regulares. Cum enim visitantes, spiritualia feminent in utilitatem Ecclesiarum, quas visitant, meritò ab eisdem præstantur procuraciones, & temporalia in sustentationem; nam, qui spiritualia seminar, non est magnum, si metat carnalia, seu temporalia, cum nemo cogatur suis stipendiis militare, juxta Apost. 1. ad Corinth. 9. & habetur etiam in c. *Cum ex officii. 16. de præscript. de quo c. dicemus à infra.*

§. Unicus.

An, & qualiter solvi debeant procuraciones, & quid veniat hic nomine illarum?

3463 Ante resolutionem not. 1. *procuraciones* non præstari in pretium correctionis, aut visitationis, hoc enim foret simoniacum, cum illi actus sint actus jurisdictionis spiritualis, sed tanquam debitum stipendium laboris, & alimentorum, quamvis enim Prælati, quorum est visitatio activa, habeant sufficientes redditus aliunde

ex suis beneficiis, & dignitatibus, ut de suo possent facere impensas in visitationibus necessariis; ut tamen magis alluciantur ad eas sedulo peragendas (ne, quod subinde fieri posset; metu sumptuum à se faciendorum, in opere tam salutari, esto ex officio ad id teneantur, minus diligentes sint) jure constitutum est, procuraciones esse solvendas ab Ecclesiis per ipsos visitandis; sic esto Canonici teneantur aliunde ad divina officia suæ Ecclesiæ; ut tamen solertius ad ea certis temporibus compareant, constitutæ illis sunt distributiones quotidianæ, ultra redditus sui beneficii, ut jam supra dictum est, & tradit Abb. in c. cum ex officio 16. de Præscript. n. 9. & c. Procuraciones. 23. h. t. n. 5. quibus positus:

3465 Dicendum Procuraciones in visitationibus Ecclesiarum ab his omnino solvendas esse, de jure communi, prout habetur in c. Cum Apostolus. 6. h. t. c. Sopita. 14. eod. ubi dicitur, quod Archiepiscopus, visitans provinciam procurari debeat etiam à Monasteriis, intellige ipsius visitationi subjectis, c. cum instantia. 17. eod. ubi habetur, omnes Ecclesias, nisi, quæ ad hoc per privilegium Apostolicum sunt exemptæ, ad procuraciones teneri Legatis Sedis Apostolicæ, seu illius Nuntiis; similiter in c. Cum olim. 19. eod. dicitur, quod Ecclesiæ teneantur Episcopo, (in cujus diocesi sunt) respondere de procuracionibus; c. Procuraciones. 23. eod. quod Prælati tunc sint procurandi, cum personaliter visitant, & debent tunc servare Concilium Lateranense, & prædicationi, correctioni, & reformationi, vacare; Legati, & Nuntii Apostolici pro his diebus tantum, pro quibus moram trahunt, procurari decet, & contra hanc constitutionem exactum, restituitur duplicatum; c. venerabili. 24. eod. quod Ecclesia etiam Civitatenlis teneatur procuratore Episcopum visitantem; quanquam ipsum nunquam procuraverit. c. Cum nuper. 25. quod, qui jure metropolitano, vel legationis, visitat provinciam, in provinciales, qui sibi procuraciones denegant, possit ferre sententiam. c. auctoritate. 27. eod. quod, propter privatum oratorium, procuratio, ratione visitationis, non debeatur.

Tom. III.

Ex his juribus deducitur ulterius, 3466 procuraciones ab Ecclesiis, tempore visitationis solvendas, debere esse moderatas, ne plus æquò graventur Ecclesiæ; & ideo Prælati visitantes certum numerum equorum, & evectionum excedere non debent pro diversitate Provinciarum, & facultatibus Ecclesiarum; nec sint onerosi subditis; & Archiepiscopi non excedant numerum 40. vel 50. Episcopi 20. vel 30. Cardinales 25. Archidiaconi 5. vel 7. Decani 2. nec ducant canes venatorios, nec sumptuosas epulas quærant, sed accipiant, quæ honeste, & competenter ministrantur, & in omnibus quærant Christum; ut dicitur in c. Cum Apostolus cit.

Huic Constitutioni Concilium Trid. 3467 Seis. 14. de reform. c. 13. addidit monitionem valde Salutarem his verbis; que, ut facilius, feliciusq. succedant, monentur prædicti omnes, & singuli, ad quos visitatio spectat, ut paternâ charitate, Christianoq. Zelo, omnes amplectantur; ideòq. modesto contenti equitatu, famulatuque studeant quàm celerrimè, debita tamen cum diligentia, visitationem ipsam absolvere; interimq. caveant, ne inutilibus sumptibus cuiquam graves, onerosive sint; Consideravit nimirum Concilium, quandoque revera graves excessus à visitantibus Ecclesiis factos esse, prout Pontifex ipse insinuat in dict. c. Cum Apostolus, ibi; grave nimis esse dignoscitur, quod quidam Prælatorum ita in procuracionibus graves existant, ut interdum Ecclesiastica ornamenta subditi exponere compellantur, & longi temporis victum brevis hora consumat.

Quæri per accidens hîc potest, 3468 quare in dicto c. Cum Apostolus, Cardinalibus, Ecclesias suas visitantibus, pauciores equi concedantur in comitiva, quàm Episcopis? Respondet Gambar. de offic. & potest. Legati de Latere, Lib. 7. n. 126. apud Barbof. in cit. c. Cum Apostolus, n. 4. Cardinales antiquitus per humiliora charitatis opera se exercuisse, & usque ad tempus Bonifacii VIII. nullus erat Episcopus, qui vellet fieri Presbyter Cardinalis; quia utebant non licere descendere à majori dignitate ad minorem; & usque ad Clem. III. qui floruit anno Domini 1190. ea dignitas non

Iii ii nra

nisi Monachis, & Abbatibus, Decanis, aut Prioribus conferebatur, ut tradunt cit. per Cened. ad Decretal. collect. 115. n. 1. & præcipuè Marfil. Columna de Ecclesiast. re. origin. p. 2. c. 13. à n. 33. Sic ille.

3469 Deducitur 2. tempus, intra quod visitatio peragi debeat, non esse jure definitum; cum una Ecclesia uno die visitari queat; alia verò visitari non possit tribus, quattuorve diebus; vel propter ipsius plebis latitudinem, vel propter negotiorum multitudinem; quare boni viri arbitrio relinquuntur judicandum; quanto tempore durare debeat visitatio, ut docent surdus de aliment. tit. 4. quæst. 22. num. 8. Azor instit. moral. part. 2. lib. 3. cap. 42. quæst. 6.

3470 An alteram in titulo §. propositam quæstionem &c. nomine procuratorum visitationibus præstandarum hinc intelligi *visitabilia*, quæ scilicet pertinent ad victum, hoc est *cibum*, & *potum honestum*, & *sufficientem* pro ipso Visitatore, ejusque moderato Comitatu; & pabulum pro equis ac jumentis, quibus utitur; in quibus suppetidandis consuetudo patriæ, seu Provinciæ, facultates subditorum, qui visitantur, & Visitoris conditio spectanda est, Azor p. 2. Instit. l. 3. c. 42. q. 7. §. *quæres*; Zerola in praxi Episc. p. 1. V. *Visitatio* ad dub. 6. Secus est de vecturis equorum, aut jumentorum, Sarcinas deferentium, nisi visitator sit Prælati à Summo Pontifice delegatus: tunc enim solvi debent mercedes equorum conductorum, & viaticum, ut ab uno loco ad alium transire commode possit; Azor. cit. l. 3. q. 8. Barbof. de offic. Episc. alleg. 73. n. 57.

3471 Præter, hæc quæri potest 1. an loco *visitabilium* in visitationibus possint visitatores exigere pecuniam? 2. an Visitatores uno die possint recipere plures procuraciones, si plura loca visitaverint? 3. an aliquid ultra *visitabilia* exigere? quæ non absumentur in loco visitationis, sed alio transportentur? 4. an Notarii visitantium pro Scriptura in visitatione confecta? Ad 1. &c. de hoc agi in 10. q. 1. c. *Relata* 9. quod desumptum est ex Concilio Toletano, ubi habetur querela, quod sint quidam Episcopi, nolentes ad prædicandum, vel ad con-

firmandum, suas per annum Parochias circumcurrere, qui tamen exigunt, ut mansiones, quibus in profectioe uti debuerant, aliquo pretio redimant, qui parare debebant; & demum subjungitur, à PP. ibi congregatis statutum esse, ne quis ultra exerceat id cupiditatis ingenium; & ut Sollicitiores sint Episcopi de suis gregibus visitandi; idq; propterea, quod illud contineat duplicem infamiam, negligentiam, & avaritiam, & ideo olim ab invitis non licebat pecuniam exigere, ut constat ex n. seq. Cæterum si visitati potius in pecunia dare voluerint, quod necessarium juxta vires, & facultates Ecclesiæ fuerit pro visitationis factæ procuracionibus, id permittitur, ut habetur in c. *Felicis*. 3. h. t. in 6. mox referendo.

Ad 2. &c. negativè, ex dicto c. *Felicis*, ubi Bonifacius VIII. postquam retulit à Gregorio X. Prædecessore suo, prohibitum fuisse in Concilio Lugdunensi, ut haberetur c. 2. h. t. in 6. ne aliqui, ob procuracionem sibi ratione visitationis debitam, exigere pecuniam præsumerent, vel etiam recipere à volente; postea verò experientia docente ex hoc tam personis visitantibus, quam locis, & Ecclesiis visitatis multa incommodorum dispendia provenire, concessisset, ut Patriarchæ, Archiepiscopi, Episcopi, & alii, quibus ex officio competit visitare, à volentibus Ecclesiarum, & locorum visitorum Rectoribus, seu personis pecuniam licitè recipere valeant, pro sumptibus moderatis faciendis in *visitabilibus*, diebus, quibus visitationis officium personaliter exercebunt. Subjunxit, quod non liceat visitanti, nisi unam procuracionem recipere una die, siue unum locum solum visitaverit, siue plura, etiamsi locus quilibet visitatus ab illo, sufficeret ad procuracionem integram persolvendam; cum eidem sufficere debeat, ut temporalia metat à locis personaliter visitatis, pro diebus, quibus eis *spiritualia* subministrat: Cætera verò in ejusdem Prædecessoris constitutione contenta in suo voluminis robore perdurare. Ad 3. &c. quod non, intellige ex debito; nam procuraciones non extendunt se, nisi ad *visitabilia* necessaria in loco visitationis, ut dict. est. ad 4. &c. posse accipere justum stipen-

stipendium à visitatis, ratione decretorum, & ordinationum in visitatione factarum, quas expedit, si non sit de familia visitatoris, nec salarium ex publico habeat, nec consuetudo habeat, vel statutum decernat, ut gratis officium præster in visitationibus, nam licet etiam ordines gratis conferri debeant, Notario tamen solvitur stipendium pro Scriptura, quâ fidem facit de Collatis Ordinibus, si Salarium non habeat ex publico. Navarr. lib. 3. consil. 1. h. t. Zerola in praxi V. visitatio. dub. 4.

3473 Quæri potest 5. an liceat visitantibus accipere munera à visitatis? de hac quaestione plura constituit Innocentius IV. in c. Romana. 2. h. t. de quibus infra; ad præsentem autem quaestionem sic loquitur in cit. c. 2. §. Procuraciones: *caveat insuper (visitator) ne ipse, vel quisquam suorum aliquod munus, quodcumque sit, & qualitercumque offeratur, præsumat recipere, ut non, quæ sua sunt, videatur querere, sed quæ Jesu Christi; quòd si fuerit contra præsumptum, recipiens maledictionem incurrat, à qua nunquam (nisi duplum restituat) liberetur; volumus enim in his fraudem quamlibet penitus evitari.* Quoniam verò hoc decretum Innocentii IV. non servabatur, in illo Capitulo, quo præceperat procuraciones in victualibus, non in pecunia recipi, & non recipi munera, nec etiam procuraciones in victualibus à locis non visitatis illam confirmat, pœnas adjiciens Gregorius Decimus ut habetur in c. Exigit. 2. eod. in 6. ait ibi: *Constitutionem itaque felicis recordationis Innocentii Papæ IV. Prædecessoris nostri, editam super non recipendis in pecunia procuracionibus, ac super receptione numerum visitantibus, eorumque familiaribus interdicta, quam maiorum fertur temeritas præterire, volentes inviolabiliter observari, eam decernimus pœnæ adjectione juvandum, statuentes, ut universi, & singuli, qui ob procuracionem sibi ratione visitationis debitam exigere pecuniam, vel etiam à volente recipere, vel aliàs constitutionem ipsam, recipiendo munera, sive visitationis officio non impenso procuracionem in victualibus, aut aliquid aliud procuracionis occasione vio-*

Tom. III.

lare præsumperint, duplum ejus, quòd receperint, Ecclesia, à qua id receptum fuerit, intra mensem reddere teneantur; alioquin ex tunc Patriarchæ, Archiepiscopi, Episcopi duplum ipsum ultra prædictum tempus restituere differentes, ingressum sibi Ecclesia sentiant interdictum; inferiores verò ab officio, & beneficio noverint se suspensos, quousque de duplo hujusmodi gravatis Ecclesiis plenariam satisfactionem impendant, nulla eis in hoc dantium remissione, liberalitate seu gratia valitura. Post utramque Constitutionem primam Innocentii IV. alteram Gregorii X. Bonifacius VIII. in illis immutavit prohibitionem, ne procuraciones in pecunia reciperentur, & posse accipi, concessit ut notavimus ex c. Felicis n. præced. Cætera verò in ejusdem prædecessoris constitutione contenta in suo voluit robore perdurare.

Cætera verò, quæ continentur dict. 3474 c. Romana, circa quæ Bonifacius nihil immutavit, sed præcepit in suo vigore permanere, quando Ecclesie visitantur, sunt seqq. 1. quòd Archiepiscopus, volens Provinciam visitare, prius debeat visitare Ecclesiam, Civitatem, & Diocesim propriam Clericos, & Laicos eorundem. Secundò, quòd visitatâ suâ Diocesi Archiepiscopus in parte, non in totum visitet omnia loca Ecclesiastica, Clerum, & populum provincie, procuracionem à visitatis recipiendo; tertio, quòd Archiepiscopus, post inceptam visitationem in una Diocesi, transiens ad aliam, ad primam redire non possit, nisi de novo reiteret in tota provincia; quarto, quòd expedita visitatione non reiteret illam Archiepiscopus sine Consilio suffraganeorum, & definitione in scriptis prius facta; debet tamen recipere ab illis, qui in prima non fuerant visitati; quinto, quòd Archiepiscopus visitans debeat proponere verbum DEI, inquirere de vita Ministrorum, & de pertinentibus ad divinum officium absq. juramento, in famatos ordinatis denuntiet, & notoria crimina puniat. Sextò, quòd hanc visitandi formam visitationis præmissam servare debeat in Episcopis, & aliis Prælati inferioribus, Regularium con-

fuctudinibus exceptis; nam de his, quæ continentur in §. *Procuraciones*, diximus superius.

3475 Circa hæc Not. 1. quædam in hoc c. *Romana* statui, quæ concernunt solum *Archiepiscopum*, quando visitat suam Provinciam; qualia sunt, quæ habentur in initio dicti c. tum in §. *Deinde*, §. *Ex quo*, §. *Postquam* §. *Archiepiscopus*; quædam verò, quæ *Communia sunt omnibus Ordinariis*, visitantibus Ecclesiis sibi subjectas; qualia sunt, quæ habentur in §. *Procuraciones*, & §. *hanc autem*; quæ n. præced. retulimus. Quam potèrò penam incurrant Visitatores, quando visitant ratione sui officii, & malè (seu contra sacrorum Canonum prohibitionem) constat ex c. *Exigit*. 2. h. t. in 6. de quo supr. n. 2473. Quòd autem hodie visitatores possint recipere procuraciones etiam in pecunia volentibus visitatis (cujus contrarium olim constitutum erat in c. *Romana*, §. *Procuraciones*) constat ex c. *Felicis* 3. eod. in 6. de quo in præmissis, & Trid. Sess. 24. de Reform. c. 3. ver. *fit sum in optone*; ubi addit Barbof. in dict. c. *Felicis*. n. 2. Visitatorem tunc teneri recipere pecuniam in ea specie.

3476 Not. 2. numerum procuracionum commensurari debere numero dierum, quibus durat visitatio, nec eorum numerum excedere, ut notat Hostiensis in c. *Procuraciones*, 23. h. t. V. *numerus Procuracionum*; ubi etiam dicitur, circa Legatos, & Nuntios Sedis Apostolicæ, adhibito hoc moderamine quoad præstandas illis pensiones, etiam extra visitationem procedendum esse, ut, cum oportuerit eos apud aliquem locum moram facere necessariam, ne locus ille propter illos nimium aggravetur, *procuraciones recipiant moderatas, ab aliis Ecclesiis, vel personis, quæ nondum fuerant de suis procuratoribus aggravata*, ita quod numerus procuracionum, numerum dierum, quibus hujusmodi moram fecerint, non excedat; & cum aliqua non suffecerit, per se ipsam, duæ, vel plures conjungantur in unam.

3477 Not. 3. Prælati, qui exigunt procuracionem, quando ipsi personaliter non visitant, constitutam esse jure canonico hæc penam, ut non tantum restituant

totum id, quod à tali Ecclesia receperunt; sed etiam tantundem, adeoq; duplum, ut dicitur in cit. c. *Procuraciones*, §. *porrò*, ibi: *Porrò visitationis officium exercentes, non querant, quæ sua sunt, sed quæ JESU Christi, prædicationi, & cohortationi, correctioni, & reformationi vacando, ut fructum referant, qui autem contravenire tentaverit, & quod accepit, reddat, & Ecclesia, quam taliter aggravavit, tantundem impendat*, de qua pœna dupli, & aliis insuper adjectis, agitur in c. *Exigit*. 2. eod. in 6. relato superius.

Dices: in dictis casibus constitutam esse penam quadrupli c. *Quoniam*. 7. Dist. 18. ibi: *Porrò non habeat Metropolitanus licentiam ex his, quæ deferri Episcopus secum, sive jumentum, sive aliam speciem expetendi; quod, si hoc egisse convictus fuerit, solvat quadruplum*. Sed ibi agi de casu, non visitationis Ecclesiarum, de qua aliquid aufert Episcopus ex his, quæ secum deferit, dum proficiscitur ad Synodum provincialem.

Not. 4. dum dicitur, *non posse ab Episcopo remitti jus procuracionis debita in visitatione*, intelligendum esse non posse in perpetuum, & ex toto, sic ut deinceps nulli eas præstare teneatur, non autem, ut hic, & nunc, dum ipse visitat, & sponte, de suo expensas facit, nolens gravare Ecclesiam visitandam; ratio prioris est, quia obligatio præstandi procuraciones visitandi, est juris publici, cui pactis privatorum derogari non potest. L. *jus publicum*. 38. ff. de pact. & Gloss. in Clem. 2. h. t. V. *Compositiones*.

Not. 5. Si in aliquo loco, vel Dicecesi de procuracionibus, & aliis servitiis, Episcopo præstandis, nihil certum statutum esset, in iis ordinandis attendendam esse consuetudinem aliarum Ecclesiarum; Cum enim Compostellanus Archiepiscopus Pontificem consulisset, cum tere tota provincia Compostell. de novo sit ad jurisdictionem Ecclesiæ suæ conversa, qualiter provinciam, vel partem provincie visitanti obsequi debeat, & servire, nec non in procuracionibus providere? respondit Pontifex, quòd *illud observare teneatur, quod in vicinis provinciis observatur*; sic c. *super*.

c. super. 22. h. t. ex quo præterea deducitur, quod consuetudo vicinorum locorum in dubio sit servanda, ubi non adest particularis, & specialis, ut notat Barbola in dict. c. Super n. 2. cum Boërio, Cavalerio, Rebuffo, & aliis ibid. relatis. Dici etiam hoc loco posset de jure visitandi quibus competat? & quorum locorum? sed de hoc infr. V. titulum. 26. supr. de Relig. Domibus.

QUÆSTIO XL. IN TIT. XL. DE CONSECRATIONE ECCLESIE, VEL ALTARIS.

3481 **I**N hoc titulo non est sermo de consecratione Eucharistica, seu Sacramentali, quam facit Sacerdos in sacrificio, vi verborum, nomine, ac in persona Christi panem & vinum transubstantiando in corpus, & sanguinem Christi, DEI ac Domini nostri; sed de illo actu, quo res aliqua DEO dicatur: hinc universim consecratio hic idem est, ac solemnis DEO dedicatio: & quamvis propriissime consecrari dicatur Episcopus: Ordinari vero Clericus. c. 2. §. diebus. de feriis: tamen consecrationis appellatione comprehenditur etiam ordinatio quorumcunque ordinum c. penitentes, dist. 55. &c. nulli, dist. 54. imò consecrandi verbum potest etiam competere monialibus, c. sanctimonialis, dist. 23. Ecclesie porro fundatæ, constructæ, ac doratæ, secundum antiquam Ecclesie consuetudinem consecrari solent; ritus autem, consecrandi Ecclesie, habetur p. 2. Pontificalis Romani sub Clem. VIII. postea recogniti ab Urbano VIII. Consecratio igitur Ecclesie, vel altaris, est solemnis ejus dedicatio, facta Deo à legitimo Ministro, cum intentione canonica & intervenitu debita materia, ac forme: ut constabit ex seqq.

ARTICULUS I.

De Consecratione Ecclesie.

3482 **A**ctum consecrandi Ecclesiam, esse actum ordinis Episcopalis; non autem inferioris, deducunt aliqui ex c. Nemo. 9. dist. 1. de Consecrat. ibi: nemo Ecclesiam ædificet, antequam Episcopus civitatis veniat, & ibidem crucem figat, publicè atrium designet, & ante præveniat, qui ædificare volet, que ad luminaria, &

ad custodiam, & ad stipendia custodum sufficiant: & ostensa donatione, si domum ædificet, & postquam consecrata fuerit, atrium ejusdem Ecclesie sancta aqua conspergat, deinde ex c. nullus 15. ibi: nullus Presbyter missas celebrare præsumat, nisi in sacris ab Episcopo locis, qui sui particeps de cætero voluerit esse sacerdotis: ex neutro tamen solidè hoc sequitur, cum c. Nemo (quod desumptum est ex CC. Aurelianensi) loquatur de his, quæ faciendæ sunt ante ædificationem; & c. Nullus (quod est Sylvestri Papæ in generali Synodo dicentis) missam non esse celebrandam in loco ab Episcopo non sacro.

Videtur tamen rectè colligi ex c. 3483 Aqua. 9. h. t. ubi Gregorius IV. Astoricensi Episcopo scribens, ait: *Aqua, per Episcopum benedicta, Ecclesiam reconciliari posse per alium Episcopum, non negamus; per Sacerdotes simplices hoc fieri de cætero prohibentes, non obstante consuetudine provincie Bracharen. (qua dicenda est potius corruptela) quia, licet Episcopus committere valeat, quæ jurisdictionis existunt: quæ ordinis tamen Episcopalis sunt, non potest inferioris gradus Clericis demandare.* Quod autem mandantibus Episcopis super reconciliatione factum est, hætenus per eisdem, misericorditer toleramus.

Ex hoc c. deducitur. 1. quòd reconciliare Ecclesiam (intellige consecratam, propter seqq.) non possit ab Episcopo committi simplici Sacerdoti, nimirum non Episcopo; cum sit ordinis Episcopalis, ut dicitur in textu; bene tamen alteri Episcopo: per dict. c. Aqua, ibi: *reconciliari posse per alium Episcopum non negamus; an autem Summus Pontifex, possit*